

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

VI. ÉVFOLYAM, 212. SZÁM

1946. SZEPTEMBER 22., VASÁRNAP

Kommunista lapot minden dolgozó kezébe!

Ma reggel újból széttrajtoztak a városban s az egész országban a jó kommunista harcosok, hónuk alatt párlunk központi és helyi sajtóival. Megkeresik az ókos szóra hallgató dolgozókat, beszélgetnek velük a nagyvilág és a község gondjairól, a népek szabadságharcáról és arról: hogyan szolgálhatják ezt a földrészeket megmozdító küzdelmet azzal, ha a kommunista sajtót olvassák.

Aki dolgozott munkásmozgalomban, az jól tudja: az újság egyik legkülönb fegyverünk a nép jogaiért vívott harcban. A kommunista sajtó és a kommunista mozgalom szétléphetetlen, egyik sincs meg a másik nélkül. Gondoljunk az illegális időkre: a nép igaz ügyéért harcoló, föld alá kényszerített hazafiak ezer veszély, sűrűn sújtó halál, börtön ellenére kinyomtatják tilkon az igaz kommunista szót. A kommunista röplapok, újságok nem alkudtak meg sem Horlhyval, sem Bethlennel, nem pakláltak nemzetgyilkosokkal, kegyetlen harcolt hirtettek ellenük, akik a sír felé vontatták a magyar munkást és parasztot. A kommunista sajtó hitet adott, okosított, szervezett, az elnyomatás mélyéből megmutatta az utat a szabadság felé.

Nekünk nincs szégyenkeznivalónk, jó a lekiismeretünk: Horthy fehér terrorjától Szálasi vérengzéséig nem írtunk le egyetlen hazug szót sem. Nézzék meg a hitetlenek az illegális kommunista nyomtatványokat és tegyék mellé a ma is megjelenő lapokat, a „demokratikusakat”, „Kis Újságot”, „Debrecezen”-t. Meglátják: kik szolgálták hűen hazánkat, kik voltak az igaz magyarok és a jövőre jó példának megőrizhetik: kire hallgassanak? Ha több fogantatja lett volna az illegális kommunista szónak, ma nem rónának ránk ilyen súlyos hétkét Párizsban. A magyar kommunista irányításával megszerezhetők volna megunknak végkép Erdélyt s ma a magyarság a legbecsültebb nép lenne a Duna táján.

Dicső hagyományokat folytattunk, amikor a felszabadulás után felvirágoztattuk a szabad kommunista sajtót. Azóta nem teszünk mást, csak külön lehetőségek között folytatjuk az eddigit: harcunkat népünkért, boldogabb jövőjéért. Minden küzdelmében ott álltunk harcos sorainak élén, vezettük a földreformért, köztársaságért, jó forintért, embreséges békéért vívott harcát. Nem alkudtunk a legvéresebb terror idején sem, ma sem kőnyökezhett meg bennünket az elnyomók érdeke. Nem hallgatunk a parasztnyúzós malmosok szavára, csak a községecsitést követelő parasztlókéra, minden örönket a telhetetlen töké és a nemzetvesztő államnyarok ellen fordítjuk. A multból ránkhamarló sok nyomorúság ellenére újjá, szabadabb, boldogabb és a dolgozókévá akarjuk tenni hazánkat.

Csehszlovákia ragaszkodik 200.000 magyar kitelepítéséhez

A magyar területi és politikai bizottság pénteki ülésén a fasiszta szervezetek felosztására vonatkozó cikkelyt tárgyalták, amelyhez Csehszlovákia póttindítványban azt kérte, hogy Magyarország oszlassa fel a revizionista szervezeteket is. A bizottság egyhangúan elfogadta a cikkelyt, amelynek szövege a következő: Magyarország a fegyverszüneti egyezmény értelmében feloszt minden politikai, katonai, vagy hadierőnkívüli fasiszta jellegű szervezetet, amely ellenséges propagandát, beleértve a revizionista propagandát is, folytat a Szovjetunió, vagy bármely más egyesült nemzet ellen.

Ezután áttértek a bécsi döntés megsemmisítésére vonatkozó cikkelyhez beújított csehszlovák póttindítványra.

Az angol megbízott kijelentette, hogy az albizottság jelentésének első részét, amely a bécsi döntés jogi következményeiről szól, elfogadja, de a közgazdasági következményekre vonatkozó második részét a gazdasági bizottság elé javasolja utaltatni.

A csehszlovák delegátus felszólalásában fenntartotta eredeti póttindítványát, majd a bizottság vita után egyhangúan úgy határozott, hogy a jogi következményekről szóló jelentést elfogadja, a gazdasági következményekről szóló részt pedig a gazdasági bizottság elé utalja.

Clementis megismételte vádjait

Ezután következett a 200.000 szlovákiai magyar kitelepítésére vonatkozó csehszlovák póttindítvány feletti vita. Clementis vitába szállt a magyar statisztikai adatokkal, majd azzal vádolta a magyar kormányt, hogy szabotálja a magyar-csehszlovák lakosságcsere egyezményt és megismételte a magyar kisebbség elleni vádjait a csehszlovák állam felbomlásáért való felelősségben. Kijelentette, hogy Csehszlovákia a kitelepítés tekintetében kész alávetni magát az Egyesült Nemzetek ellenőrzésének.

Az amerikai delegátus felszólalásában kételkedést fejezte ki afelett, hogy a javasolt mód elférné a tartós megegyezést a kisebbség kérdésében. Nem írhatja alá azt a tételt, hogy a magyar kormány és a magyar nép akaratlanul ellenre létrejövő áttelepítés megfelel a béke érdekeinek. A kisebbségi kérdés megoldására más mód is van, ezt bizonyítja a jogszerű magyar megegyezés. Az Egyesült Államok nem fogadhatja el az áttelepítési javaslatot. Az amerikai kiküldött ezután megismételte azt a korábbi javaslatát, hogy Magyarország és Csehszlovákia folytasson kétoldali egyezmény aláírására irányuló tárgyalásokat. Ha erre nem kerülne sor, az Egyesült Államok kormánya kötelezve érezte magát arra, hogy a csehszlovák javaslatot a bizottság ezután hétfőre halasztotta a vita folytatásáig.

Magyar gazdasági szakértők utaztak Moszkvába

A magyar kormány részéről tett ajánlatra a Szovjetunió kormánya hozzájárult ahhoz, hogy jóvátételi tartozásaink csökkentéseként a két kormány által összeállítandó vegyesbizottsági tárgyaláson megállapítandó értékben átvegye a Romániában lévő petrozsényi bányá magyar érdekességét. Jóvátételi köte-

lé magát arra, hogy a csehszlovák javaslat ellen szavazzon, mert a póttindítvány elfogadása azt jelentené, hogy a kényszerkitelepítés elvét beleszövegezik a békeszerződésbe. Javasolta, hogy az egész ügyet küldjék vissza az albizottsághoz, hogy az Atlanti Charta és az Egyesült Nemzetek alapokmányának szellemében vizsgálják meg a kérdést.

Vlásznyij szovjet delegátus beszédében hangsúlyozta, hogy a csehszlovák-magyar egyezmény nem jár a várt eredménnyel és ezt a kérdést az európai béke érdekében meg kell oldani.

A potsdami megállapodások értelmében Magyarország 500.000 németet telepíthet át Németországba és ezek közül szeptember 1-ig mindössze 136.000-et telepítettek ki. Ha a németek teljes kitelepítését megtörténik, akkor a szlovákiai magyarok befogadásának nincsen akadályja. Sokkal jobb volna Magyarországra, ha svábjait jó magyarokkal helyettesítenék. Csehszlovákia leszögezte, hogy biztosítja a kitelepítendő tulajdonjogi érdekeit. Visinszkij végül kijelentette, hogy a Szovjetunió támogatja a csehszlovák javaslatot. A bizottság ezután hétfőre halasztotta a vita folytatásáig.

lezettségeink progresszív alapon teljesíthetők a Szovjetunió előzékenysége folytán és az első két esztendő összegét erősen csökkenteni fogja a petrozsényi bánya magyar érdekességének ellenértéke. A Szovjetunió kormánya kilátásba helyezte azt is, hogy szakértői értekezlet tisztázza a petrozsényi ma-

Meg kell ismertetnünk és meg kell szeretnünk a kommunista újságokat az építő magyarokkal, és a feladat nem nehéz, hiszen az ő érde-

kükben íródik minden betűje. Előre elvtársak, vigyék az igazságot széjjel, adjátok minden dolgos köz-

Horváth Márton elvtárs, a „Szabad Nép” felelős szerkesztője ma délután 6 órakor beszél a Bikában

Truman lemondatta Wallacet

Truman elnök pénteken felkérte Wallace kereskedelmi minisztert, hogy mondjon le. Az elnök hangsúlyozta, hogy az amerikai külpolitika teljes mértékben ugyanaz marad, megváltoztatását nem vélték tervbe. Wallace beszéde és a kormányzat külpolitikája között alapvető összefüggés történt és ez veszélyezteti az Egyesült Államoknak más orszá-

gekkel való kapcsolatát. Wallace bejelentette, hogy lemond tárcájáról. Az elnökhöz intézett lemondólevele így hangzik: „Kívánságához híven a miniszterségről lemondok, de továbbra is küzdök a békéért és biztos vagyok benne, hogy ezt Ön is helyesli és nagy erőfeszítéseimben csatlakozik hozzám.”

Molnár Erik népjóléti miniszter elvtárs meglátogatta a hajdúhadházi Gyermekvárost

A „Néplap” beszámolt a hajdúhadházi Gyermekváros páratlan kezdeményezéséről az elhagyott gyermekek nevelése terén. Erről személyes meggyőződést szerzett most maga a népjóléti miniszter. Molnár Erik elvtárs is látogatott a minisztérium vezető személyiségeinek társaságában.

A Gyermekvárosban, az újjongó gyermekeregen kívül az intézmény vezetői fogadták a minisztert, akiknek bemutatatták, milyen fejlődést ért el az intézmény rövid fennállása alatt. A miniszter a legna-

gyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a Gyermekvárosról. Kiemelte elsősorban Kun Miklós elvtárs a Gyermekváros jelenlegi vezetőinek érdemét, majd a miniszter társaságában lévő miss Keeling, a liverpooli egyetem szízdoktora kívánt további sikert a szép munka folytatásához.

Molnár Erik elvtárs és társasága Hajdúhadháziól Debrecenbe indult a hadifogolyozókat és egyéb jóléti intézmények megtekintésére és az egész vasárnapot itt töltte.

A stabilizáció sikerült — állapította meg Rácz pénzügyminiszter

Rácz Jenő pénzügyminiszter az ország pénzügyi helyzetéről szólva kijelentette, hogy a stabilizáció sikerült és most állandóvá kell tenni az eddigi eredményeket. Az adóbevételek szépen fejlődnek, a napi átlagot 4-4,5 millió forint-ra lehet becsülni.

A bankjegyforgalom szeptember végéig 600-700 millió lesz. Mind az állami kiadások, mind a hitelnyújtás terén nagy szigorúságra van szükség. A munkaber és tisztviselői fizetés kevés a megélhetéshez, de először többet kell termelnünk, hogy több munkabért fizethessünk. A július 27-én előt az állammal szemben keletkezett és zárolt követeléseket átszámítják a július 27-i adópengőre és ebből 1:200 arányban forintra.

Ezt a számítását kell követniök a vállalkozóknak is egymás közötti követeléseikre és a vállalkozóknak az állammal szemben fennálló tartozásaikra. Az állam a követelések-

ből a kis vállalatok részére az 5000 forint alatti követeléseknek legalább ötven százalékát, legfeljebb ezer forintot azonnal kifizeti.

A hitelpolitikában ragaszkodnunk kell a rövid lejáratúhoz.

A jóvátétel most már jelentősen csökkent és minden örönkkel a föbbletermelésre kell törekednünk. Az export előmozdítása érdekében adó- és hitelekdevezményt nyújtunk. A Westorient likvidálása október 11-éig befejeződik és a kereskedelem átveheti a vállalatot. A Magyar Külforgalmi Rt. nem utódja a Westorientnek és ezt a vállalatot az állam esetenként fogja megbízni a kivitel lebonyolításával, amikor arra a magángazdaság nem hajlandó.

A Magyar Nemzeti Bankhoz beszolgáltatott valuták legnagyobb részén nyersanyagot vásároltunk.

A Külforgalmi Rt. amerikai kölcsönből eddig száz vagon árut hozott be, de az egész mennyiség még körülbelül 3000 vagon. Végül hangsúlyozta a miniszter, hogy mihelyt a bevételek fokozódnak, igyekszik a kormány az emberes életszínvonal növelésére.

A kongresszusi verseny utolsó rohama a mai sajióagitáció

A pénteki öszaktívájában Szabó István elvtárs fejtegette a kommunista sajió jelentőségét az agitációval kapcsolatban. Hivatkozott Lenin elvtárs szavaira, melyek szerint a kommunista sajió kollektív szervező, kollektív agitátor és kollektív propagandát fejt ki. Az orosz bolszeriki párt harcaiban is döntő szerepet játszott a sajió támogatása. A magyar kommunista sajió mai feladata, hogy pártunk ideológiáját képviselje a tagság felé és irányítani igyekezzen a közvéleményt. Ezért igen fontos a lapnaif a legszélesebb körökben való elterjesztése. A vasárnapi nap országos viszonylatban a „Szabad Nép” napja, amely az illegitáció-

ban történt megalakulása óta következetes harcot folytat a dolgozók érdekeiért. Utalt Szabó elvtárs arra, hogy a kongresszusi versenyben jelenleg Debrecen vezet és minden reményünk megvan arra, hogy a miénk legyen a vörös selyemzászló. Ezt a sikert azonban azsal kell beteljesíteni, hogy eredményes munkát végezzünk a vasárnapi agitáció során is. Némethi József elvtárs az agitáció beosztását és technikai lebonyolítását ismertette. A legjobban működő kerületi és üzemi szervezettel, valamint a legtöbb előfizetőt gyűjtő elvtárs értékes jutalomban részesül.

Tíz százalékra mérsékelik a dézsmát Haidú vármegyében

Szabó elvtárs közéleti munkájában felhívta Balogh István főispánt: tegyen el mindent, hogy melyek azok az inséges községek, ahol három mázsnál kevesebb volt az átlagtermés

és ahol 188 kilónál kevesebbet kerestek a mezőgazdasági munkavállalók. A főispán jelentése alapján 20 százalékra 10 százalékra mérsékelik a dézsmát ezeken az asálysújtotta területeken.

Mindenki kibújik a felelősség alól a hortobágyi ügyben

Az elmúlt hetekben nemcsak Debrecenben, hanem az egész országban is nagy port kavart fel a hortobágyi átadóállomáson történt visszaélések felfedezése. Egész csomó embert tartóztattak le, nagyjából természetesen kisembereket. Az ügy egyre dagadt, nyilvánvaló volt, hogy a bűnösekkel fejebb kell keréskni.

A vizsgálóbíró több mint egyhetes kiszállása után végül is szíval zárta le a vizsgálatot, hogy visszaélés nem történt, de súlyos mulasztásokért terhel valakít a felelősség.

Az átadóállomás céjaira kiutalt nagyszámú állami hitelt ugyanis karamok építése, utak áása és a vasúti kitérő megépítése helyett a hortobágyi esádra rendbehozatalára fordították. Sikertörténet a csárdát pazar költséggel berendezni, ellenben a marhák rakására dögölték és fűvöldtek fel a hiányos felszerel-

és miatt. Lehet, hogy ez nem utózik a büntetőeljárásról paragrafusaiiba, de ez nem változtat azon, hogy lelkiismeretlenség történt.

A kihallgatások során az illetékesek egymásra igyekeznek hátrítani a felelősséget. Most a legutóbb a város egyik vezető személyisége újra Domokos miniszteri tanácsosra hárította a kezdeményezés ólumát.

Pedig a demokrácia szögyene enné, ha ebből az ügyből megint csak néhány napestelen paraszt kerülne ki megtépváza.

A hortobágyi jóvátételi állomást különben egyelőre felszalták, mert az idei beszolgáltatás már megtörtént. A kinustrált szarvasmarhákat megállapított áron kiosztják a gazdák között. A vármegye gazdái részére 150, a debreceni gazdáknak 300 marha van előirányozva.

AZ ASZÁLYSUJTÓTTA KAPASOKRA IS KITERJESZTETTÉK AZ ADÓTÖRLÉST

A termelési bizottság hetekkel ezelőt felkérte a kormányzattól az adótörleszt az aszályos területeken permitt kapásokra. A pénzügyminiszter a kérészt elutasította, mire a Városi Tanács újabb felterjesztéssel állt. A második felterjesztés sikerrel járt: Debrecen területén az aszályos kapásokra is kiterjesztették az adótörleszt. A Városi Tanács már felkérte a pénzügyigazgatóságot az előirt előzetes eljárás lefolytatására. A debreceni termelési bizottság szakértőnek Kovács János és Ménes András bírói tagokat küldte ki.

Csokonai-színház

Szeptember 22-én, vasárnap délután 10 óra, este 7 órakor és hétfőn este 7 órakor

Kék Duna

Árnyas gyönyörű zenéje operettje.

Kábítószercsempészek tüntek fel Debrecenben

Több feljelentés érkezett a rendőrségre egy ismeretlen, feltűnően jól öltözött, idegesen kifejtő hölgy és két fiatalember ellen, akik kábítószert árulnak Debrecenben. Főleg kokainnal, morfinnal, ópiummal üzörkednek, de készséggel adogálnak más kábítószerekkel is.

Adózatokat igen ügyesen változtatják meg, mert egrészt felkeresik azokat a szerencsétleneket, akik a multban is éltek már kábítószerekkel — itt biztosra mennek —, másrészt a háború következtében súlyos tragédiákat elszenvedett, rosszul idegállapotban lévő embereket próbálják mérgekre szoktatni.

Kamaraszínház

Szeptember 22-én, vasárnap 7 órakor

Május királynője

Kamara-opera.

ERDELYI SZÖNYEGHÁZ

Textilárú, paplan.

Szentesi-bérház.

Az MKP párttörténeti kiállítása

A Magyar Kommunista Párt III. Kongresszusa alkalmából párttörténeti kiállítást rendez. Felkérünk mindenkit, aink az MKP történetét érintő anyagok, vagy kommunisaelőnye anyagok, képek, szívszekédek a kiállítás rendelkezésére bocsátani. A kérdéses anyag lehet könyv, rőpirat, rőplán, plakát, egyéb nyomtatvány, kézirat, levelezés, peranyag vagy hatósági iratiratáslet, fénykép, művészi anyag, (kép, szobor, iródlom, kotta, faragványok) és börtönben készült tárgyak, emléktárgyak.

A rendelkezésünkre bocsátás módjai: 1. pártmúzeumunk részére adományezés, 2. letét meghatározott időre vagy visszavonásig, 3. letét MKP Kongresszusi Párttörténeti Kiállítás artamára (1946. szeptember 27-től október 6-ig), 4. átadás elismertekéért (tádas, oser). A költségekben vagy letétként átadott tárgyakért teljes felelősséget vállalunk.

A tárgyakat kérjük dr. Csero Györgynél, Akadémia-u. 17. könyvtár, vagy pedig a kiállítás színhelyén, IV. Városháza-u. 14. leadni.

A kiállítás szeptember 27-én délután 12 órakor ünnepélyes keretek között Rajk László belügyminiszter elvtárs nyitja meg.

LESZÁLLÍTJAK A BŐRÁRAKAT

A túreltlen magas bőrárak felülvizsgálata eredménnyel járt. Kiderült, hogy idáig nem a közepes minőséget vették a kalkuláció alapjául, hanem a legjobb minőséget és egyéb kalkulációs hibák is felszínre kerültek. Az árakat kétszer 5 százalékkal csökkentették.

MNDSz

Szeptember 24-én a következő helyeken tartunk napokat: Belváros 4 órakor; Némethy József, Szabadságtételep 4 órakor; Bánhidy Józsefné és Tóth Mihályné, Vagongyár 5 órakor; Bánhidy Józsefné, Rakosli-tételep 4 órakor; Géz Józsefné, Dohánygyár 12 órakor; Juhász Irén, 25-án Benyátsharizavagyár fel 5 órakor; Fehérné és Nritsz Józsefné.

Szeptember hó 23-án hétfőn délután 3 órakor Juhász Irén napelőkészítőt tart, melyre kérjük a napelőkészítők megjelenését. Utána összehívástól tagoknak vezetőségi gyűlés lesz.

Próbálják meg!

A „Debrecen” 13-i száma a favágókról ír és sokallja, hogy 50 forintért vágunk fel egy ől fát a „Kisemberek”-nek. Mi tudjuk, hogy nehéz manapság 50 forintot favágásért kifizetni, de azt is nézzük meg, kik azok a „kisemberek”, akik ma meg tudnak venni egy ől fát és még embert fogadnak a felvágására, ahelyett, hogy maguk látnának neki. Amiórt valaki többnap keserves munkával 50 forintot keres, kár mindjárt a közigazgatási halóságot vagy a gazdasági rendőrséget emlegetni. Mert akkor mit szól ahhoz a cikkíró úr, hogy dr. Fehértől és dr. Szabó ügyvéd urak, akik egyébként a Független Kisgazda Párt tagjai, egy hérteti szerződés 10 perces géphediktálásáért 100 forintot hajlították be egy valóban kisemberen? Vagy talán az fáj neki, hogy a favágók is tudatára ébredtek szomorú sorsuknak és szakszervezetbe tömörültek? Akárhogy is, legjobb volna, ha maga próbálna meg őltöbe felüröszelni, azután felhasználni egy ől fát s ha utána sajió derékkal és feltört kézzel is sokallja az 50 forintot, akkor elhiszik neki, hogy a kisemberek fájnak neki, nem az urak zsebe.

FÖLDMUNKÁS SZAKSZERVEZET.

A KARJA?
hogy szerencsése legyen
Nyerő
sorsjegyet
Feketétől
vegyen.
Osztálysorsjegy főarústló
Vár-utca 2. I., cm. 1.

A világ kommunista pártjai az MKP III. kongresszusán

A Magyar Kommunista Párt III. kongresszusának jelentősége túlnyúl az ország határain. A szeptember 28-i nagy találkózón képviseltet magát a világnak csaknem minden jelentős kommunista pártja. Eddig bejelentették részvételüket Angliából Phil Piratin parlamenti képviselő, Ausztriából Friedl Fitrnberg, Franz Honner, Hella Posiranecky, — mindnyájan központi vezetőségi tagok —, Svájcából Karl Hofmaier, a Munkáspárt főtitkára és Edgar Woog, központi vezetőségi tag. A francia Kommunista Párt beje-

lentette, hogy a munkásmozgalom egyik legrégibb és legnépszerűbb harcosát, Marco Cachin elvtársát küldi Budapestre. Bejelentette jöretelét Sven Linderot elvtárs, a svéd Kommunista Párt főtitkára, valamint Luka Vasile és Vasilichi Georghiu elvtárs, a román testvérpárt központi vezetőségének két tagja is.

Mint már jelentettük, elbroládoán 17 ország kommunista pártja vesz részt az MKP III. kongresszusán.

Ma lesz a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság nagygyűlése

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság kétnapos hajdúmegyei kongresszusa tegnap délután megkezdődött. Szabó Kálmán elvtárs, Debrecen város polgármestere a Bikában adotti fogadást a kongresszus résztvevőinek tiszteltetére. A fogadáson képviselve volt a város egész társadalma, a város és vármegye vezetői, a pártok képviselői, üzemi munkások és parasztok, a hivatalok, az egyetemi professzori kar, a színház képviselői.

A barátságos ismerkedés, beszélgetés végére érkezett meg Keresztury kultuszminiszter.

Este a Bika dísztermében nagy-szabású kultúrelőadást mutattak be a város közönségének.

Ma délelőt 10 órakor nagygyűlés lesz a Bikában, ahol többek között Keresztury kultuszminiszter is felszólal, délután 4 órakor Nagy Imre elvtárs, 5 órakor Révész Ferenc elvtárs beszél a Déri-múzeumban.

Szombaton 720 hadifogoly érkezett Debrecenbe

Szombaton délután 1 óra 35 perckor 720 magyar hadifogoly érkezett a Szovejtunióból. A most érkezett debreceni és hajdúvármegyei hadifoglyok névsora a következő: Tóth Sándor Józsa, Győrffi Ferenc Debrecen, Benesó Mihály Debrecen, Magyar Gyula Debrecen, Takács István ftyg Debrecen, Benyás Ernő földnag Debrecen, Bogács Bertalan Debrecen, Nagy Laójs Debrecen, Zagyva Ferenc Debrecen, Alföldi Gyula ftyg Debrecen, Horváth Ferenc Hajdúböszörmény, Szőlősi Lajos Hajdúböszörmény, Szatmári József Hajdúböszörmény, Bálint Ferenc Hajdúsámson, Buna Imre Téglás, Debreceni Károly Hajdúhadház.

István Kovácsmester és testvére Debrecen, 181; Horváth Lajos postás Debrecen, Veszprémi István Hajdúhadház. Tühoriszám nélkül: Pásztor József szds Debrecen, Csicsor Egyek, 323-4; a Nagy Sándor Debrecen, Dobi István Debrecen, 209-18; Kiss István Debrecen, Juhász Márton Debrecen 181-3, Széropán; Gál István textílikereskedő Debrecen, 181-6, Ruszlava; dr. Somogyi orvos, 319-2; Gyulai László szky, Roszlov 11; Magyar Sándor kereskedőség Debrecen, Szinteropol; Lajter Lajos földműves, Lesingrad 254; Szuromi András földműves Debrecen, Tiflisz kórház; dr. Pražnovszky Gyula orvos őrnagy, Focsáni kórházban van; Kaszás Sándor bentés Debrecen.

Üzenetek:

213. légerből üzennek hozzátartozóknak: Boda István pékmester Debrecen, Bagdacs József Józsa, Antal János Józsa, Nagy János Józsa, Pál Laójs Balmazújváros, 319; Gyulai László Hajdúnánás, Lakatos Sándor Bagamér, H. Nagy András Balmazújváros, Bokács Lajos Balmazújváros, Kun Imre Hajdúböszörmény, dr. Nagy József orvos őrnagy Debrecen, Biki bentés Debrecen, Focsáiban vannak úban hazafelé: Köblös Mihály kereskedő Debrecen, Mihalovits Jenő ftyg gyógyszerész Debrecen, dr. Csatlós Debrecen, Tiszai István ftyg Debrecen, 146-3; Szabó József szobafestő Hajdúnánás, Ujvárosi Imre Hajdúnánás, Baráz László Hajdúnánás. Kaukázus: Szabó Gyula zls Józsa, 181-5; Lóki Márton Hajdúböszörmény, Radonice 58; Virág Sándor Debrecen, Tagnarog; Puskás Géza cipész Debrecen, 146. Inguri: Szegezdi

Biztosítva van Debrecen vetőmagszükséglete

A gazdasági fejtgyelőség értesítette a termelési bizottságot, hogy Debrecen részére a földmiveltésügyi miniszter 58 és fél vagon búzát utalt ki vetőmagnak. Ez a mennyiség készpénz ellenében, illetve kölcsön és esere formájában kerül szétosztásra. A debreceni gazdák 6745 mázsa búzát és 1024 mázsa rozsot igényeltek. A gazdasági fejtgyelőség jelentése szerint ez a mennyiség az 58 és fél vagon búzával biztosítva van. A vetőmagkiosztás rövidesen megkezdik.

HARISNYA az ön kivételben, minden fátalban kapható, vízszelateladéknak is.
MEGYERY
gyáriüzemelőüzemében. Szigligeti-utca 14. szám.

BOROS KELMEFESTŐ FEST, TISZTIT-PIAC-U. 77

VÁLTOZÁS ELŐTT A VILÁG

Mi történik Amerikában, Európában

A világot újarendező bakelágyalások még véget sem értek, a demokratikus nagyhatalmak még bosszas világra merülve a párizsi tárgyalások mellett ülnek, de távol a heves szócsofaktól tovább fejlődik, érik a nemzetközi helyzet s ki tudja, tán a közvetlen jövőben döntő fordulatot vesz.

Az elmúlt napok nagyfontosságú eseményei a változás ígérteit hordják magukban. Vegyük számba jelentőségüket, aztán nézzük meg, merre viszik a történelmet a nekünk magyaroknak mi a tennivalónk?

Az angol-amerikai viszony

A külsőkérdés. A két imperialista hatalom szoros szövetsége megalkul-e, vagy sem, saját népeik nyomására felhagynak-e az egyszemélyes blokk-politikával vagy sem. — ez foglalkoztatja ma legelőkeltebben a nemzetközi közérlelményt. Teljes joggal, hisz a változás a két hatalom viszonyában gyökeres fordulat hozza a világ minden népe számára.

A nagy háború utáni időszakban az angolszász hatalmak között hallgatóságos megegyezés jött létre a legkényesebb nemzetközi kérdésekben. Az angolok nem háborgatták az amerikai külpolitikát kizárólagos jövedelmükben, azok viszont őket hagyták nyugodtan. Az amerikaiak például nyugodtan rendezkedhettek Japánban és segíthették a kínai jobboldalt az állandóan felviharzó polgárháborúban, az angolok csöndes szemlélők ké húzadtak vissza. Még azt is szokás nélkül vetik tudomásul, hogy az USA az egész világot szétágnó támaszpont-rendszer épít ki — sokszor áthasználva az angol világhatalom idegrendszerét is — és a hatalmas amerikai tőke mind jobban betör az angol gyarmatokra. Ezze szemben viszont Anglia kényé kedvére intézhető dolgát Indiában, az arab világban, Egyiptomban, Görögországban és a Földközi-tenger mellékén.

Ezen az imperialista egyezségnek természetesen szovjet-ellenes ele volt, minduntalan beleütközött a Szovjetunió határozott békepolitikájába.

A közelmúlt napokban váratlan, de mélyen indokolt új hang szólott bele az angolszászok dolgába. Amerika politikai életének jelentős vezetői — Wallace kereskedelemügyi miniszter, Pepper szenátor — végre

a hatalmas amerikai tömegek

hangját szólaltatták meg, azokat a sok-sok millió szervezett munkásokat, akik undorral fordulnak el az angol imperialisták erőszakosságaitól és a Szovjetunióval költendő szoros barátság felé vonzódnak. Az amerikai választások előtt kétségkívül célravezető politikai kampányt nyitottak meg Wallace-ék, akik jól számolnak az amerikai nép farditásával, mely békevágyával, szovjet-barátságával és a saját ügyeivel — munkanélküliséggel, drágasággal — való elfoglaltsággal.

Az amerikai külpolitika megváltoztatását követelték eddig még nem merték el a kívánt sikert. De harcukat, amely a békét akaró szoci-

alistáknak támaszkodik, továbbfolytatják. Feloszlás magyarizáltni, mit jelentene a világ jövője számára, ha Amerika szakitana eddigi külpolitikájával és a Szovjetunióval kötött szoros barátsága irányítaná tetteit: a Szovjetunió döntő külpolitikai győzelmét és a világ népeinek tartós békéjét, boldogulását.

Az európai földrészen még élesen összecsapnak a reakció és haladás erői a harcok során a szovjet-ellenes politikai mesterkedések mind jobban elvesztik talajukat. Az Európában lezajló választások sora mutatja: a népi demokrácia hatalmas bázisává épül es a földrész, amely nem képes elfelejteni azt, hogy a hitlerista rabzsolgató a Vörös Hadsereg törte szét.

Különösen jelentős a francia Szocialistapárt erős balratolódása, a legnagyobb francia párttal, a Kommunista Párttal való barátságának és a Szovjetunióval való szoros szövetségnek sorraiban fellamadt követelése. Rendkívül jellemző a baloldal általános előretörése

az új skandináviai helyzet

is. Európának ez a része mindig a kiapolgári szocializmus, az angolszász barátság fészke volt. Finnország erős balratolódását még könnyen megérthetjük, hisz a közelmúltban megalkulhatta, hogy halálra ítéli saját magát, ha a hatalmas szomszédos szocialista állam ellen szervezkedik. Norvégia választásai során is érthető a nagyarányú kommunista előretörés: ez az ország is sokat szenvedett és nem akar még egy háborút. Valószínűleg ezért is szavaz Párizsban általában a szovjet-békepolitika mellett. Elgondolkoztató viszont a most lezajló svéd választás. Ebben az országban nem dúlt háború, jól elhíntáztatták „semleges” politikájukkal és most itt is rendkívül előrelendült a kommunista mozgalom. Európa jövőjének kétségtelenül egyik legdöntőbb a még nyitott kérdése:

mi lesz Németországgal?

Ez a legközvetlenebb, zónákra szétszédett állam döntő tényező mai kormánylatán, szétlőredézet formájában is. Döntő kérdés: Németország a népi demokrácia, az európai népek megbékélésének, a szovjetbarátságának egyik erős bázisa lesz-e, vagy pedig a nyugati kapitalizmus gyarmata, egy újabb háborús, szovjet-ellenes fészke? A nyugati imperialista politika szeretné átlátszó udvarlással magának megszerezni a német népet, gondoljunk csak Byrnes felháborító stuttgarti vagy Churchill nyílt szovjet-ellenes zürichi beszédére.

Németországban a fejlődés most kétirányú. A nagyobb szovjet uralom alatt a Német Szocialista Egységpárt vezetésével az újjáépítés, a demokrácia hatalmas méreteken bontakozik ki, nyugaton viszont szorog a szakszervezeti, egyáltalán a munkásmozgalom és a „kezesítés” jellegű megmozgató jobboldal vezetősoropet szerzett. Nem kötelező, hogy a dolgozók jó megélhetését, országuk felemelkedését kiharcoló, forradalmi alapokon

egyesült munkáspártok állórik, ha mehezen is, a nyugati zónák jobboldali frontját. A legutóbb lezajlott választások legalább is ezzel biztatnak.

Nagy szerencse, hogy

Délkelet-Európában

ilyen kialakulatlán, ingalag helyzolinek nyoma sincs. Európának ez a feltja legerősebb a népi demokrácia kifejlesztésében, a szocializmus felé való törekvésben. Jugoszlávia, Albánia, Bulgária, Románia, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország lényegileg egy úton jár, legfeljebb az egyik már jól előrehaladt, a másik még hátrább baktat. Egyetlen szomorú kivétel a felháborító görög helyzet, ahol az angol imperializmus érdekei — Suez, Közékelet — miatt áldatlan polgárháború lángol. Angol szuronyok segítségével kikényszerítettek a királyságot s most a görög nép a hegyek között partizánharokban vívja tovább a fasiszta terrorral szemben győzelemre vezető szabadságharcát.

Végeztül nézzük meg: mit kell tennünk.

nekünk magyaroknak

ha boldogabb jövő akarunk annyi nemzeti szerencsésülés után.

Elsősorban tudomásul kell vennünk, hogy délkelet-európai állam vagyunk és országunk a hatalmas Szovjetunió szomszédja. Meg ne kíséreljük magunkat kivonni az itteni népek szabadságharcából, mert halálisan elszigetelődünk és bizonyosan tönkremegyünk. Egyetlen, a magyar nép számára üdvözítő út a mind demokratikusabb, népből politikával átáramasztott békét kereső, jó szomszédsgát szolgáló külpolitika. Értsük meg: bármilyen békét is rójjanak ránk, meg kell érnünk, tovább kell építenünk közlarságunkat. Ez az egész nép munkáját megkivánó feladat nem engeddi, hogy a béke után kifelé gyűlölködő, sérelmi politikát kövessünk. Nem is lenne semmi teteje, hisz a környező népek mind baloldali, szocializmus felé vezető demokráciát építenek. Magyarországnak sem lehet más tenni külső érdeke mellett, ezt kívánja belső érdeke, a dolgozók minden járomtól való megszabadítása is.

A magyar nép megtanulhatta Párizsban: mit jelent a szovjet-barátság, de a nyugati imperialistákra is kacsingató bizonytalan külpolitika. Azt, hogy sonki nem állott szívevelélekkel jogos igényeink mögé, kőszök közt a pad alá kerültünk. A Szovjetunió gazdasági érdekeiket még megvérdte, de nem állott ki teljes súlyával egy számára nem egészen megbízható állam mögé.

A párizsi tanulságok után még nyitlatban állt előttünk az egyedül járható út: a többi délkelet-európai néppel békés egységben fejleszteni a szovjet-barátságot, közösen építeni a már nem messzi távlatban lévő szocialista Délkelet-Európát.

RADÓ ISTVÁN.

Állandóan kétfogásos ebéd kenyérrel csak 80 fillérért kapható. BÉZINÉL Varga-utca 30 szám

Debrecen négy küldötte

A Kommunista Párt debreceni körzetei megválasztották kiküldötteiket a III. Országos Kongresszusra. Bár a város dolgozói előtt nem ismeretlenek, most saját nyilatkozataikon keresztül mutaljuk be őket. Először

Szabó István elvtárs megyei titkárt

Kereszük fel. Ott dolgozik már kora reggel az Arany János-utcai Pártházban.

— Szegény parasztszülők gyermeke vagyok — mondja — és mint vasesztérgályos dolgoztam. A Kommunista Párt mozgalmában 1928. óta veszek részt és néhányszor voltam börtönök lakója emiatt. A felszabadulás után a keletmagyarországi szervezéssel bíztak meg, majd a földreform lebonyolításában vettem részt. Az ideiglenes nemzetgyűlésnek, később pedig a jelenleginek lettem Hajdú megyében megválasztott tagja. Ebben a minőségemben a város és az egész megye érdekében fejtetem ki munkásságom. Legutóbb a parlamentben a hajdúmegyei aszálykárosult gazdák érdekében szóltam fel Debrecenben a város törvényhatósági ülésén a pártunk helyi szervezete által kidolgozott várospolitikai tervet terjesztettem elő, ami pártkülönbség nélkül helyeslésre talált. Ma 40 éves vagyok, feleségem és egy kisgyermekem van. Tervem: menjél többet dolgozni elvtársaim támogatásával a magyar dolgozókért a városban és falun egyformán.

A Pártház egy másik szobájában

Balogh Elemér elvtársra nyitunk, aki a városi titkár

sokretű és nehéz feladatát látja el. — Mit mondjak magamról? — kezdi. — Hiszen mások is végigküzdöttek a súlyos esztendőkhöz segítségüket éppúgy, mint én. Lkolláimot, a gimnáziumot és az egyetemem a magam erejéből kellett végezni, miután anyagi támogatást szüleimtől, akik időközben tönkrementek, nem kaptam. Tanításból megkeresett pénzen képezhettem magamat tanárrá. Közben egyetemi éveim alatt is résztvettem a baloldali ifjúság mozgalmaiban, így a Márciusi Frontban is. Igyekeztem az ifjúság menjél szélesebb rétegeit megnyerni úgy a haladó eszméknek, mint a háború elején és alatta oly kevés sikerrel nemzeti összefogás gondolatjainak. Közben a háború utolsó éveiben az üldözések elől kénytelen voltam Debrecen elhagyni és röviddel a felszabadulás előtt, illegálisan tértem vissza. A felszabadulás után azonnal hozzálatam elvtársaim segítségével a Kommunista Párt szervezéséhez és sikerült a rossz színben feltüntetett Kommunista Pártnak ma már sok ezer tagot szerejni. Ma 29 éves vagyok, nős. Még sok nehéz feladatot megoldása vár reám, aminek megoldására egész életemet kívánom szentelni. Ezeknek a feladatoknak a körvonalai tisztán állnak előttem és szeretném, ha nem csupán pártunk tagjainak, hanem az egész városnak az ügyét szolgálhatnám munkámmal.

Blazsek Ferenc elvtársat a vagongyár III. osztályán a „revolverpad” mellett találjuk, amint éppen egy mozdony részamaturáját esztérgályozza.

— Bizony sok mindent mesélhetnék, hiszen már nem vagyok fiatal, sem korra, sem a pártmunkában — mondja. — Már apám is vagongyári munkás volt, én is itt kezdtem 1915-ban tanulni, azonban a forradalom után elbocsátottak baloldali párlálásom miatt. Azóta bejártam az ország igen nagy részét, mindenütt, mint esztérgályos dolgoztam és közben szerveztem a vasasokat. Sok városból kiutasítottak, máshol is tartóztatnak, és azonban nem vettem el a kedvemmel, hogy tovább is dolgozzam pártunkért és az egész munkásosztályért. 1939-ben, mikor a munka már igen sok volt a vagongyárban is, nem nézték a mulamat és visszavettek. Azóta dolgozom itten elvtársaimmal együtt, akik eddig is hallgattak szavamra és támogattak munkámban. A felszabadulást már régen vártam és tudtam, hogy eljön az idő, amikor szabadon is szervezhetem szaktársaimmal és nyíltan kiálthatok a dolgozók érdekében. Szeretném, ha az a bizalom, amely most a küldöttségválasztásánál rám eset, beigazolódik és az egész ország kommunista küldöttei és pártunk vezetői előtt elmondhathán a vagongyáriak minden kívánását.

A Dohánygyár fermentáló osztályán kerestük fel a debreceni szervezet nyedük küldöttjét.

Doross Mária. Mit nősz. vezető tagja a helyi pártvezetőségnek

és különböző társadalmi egyesületeknek, így a MNDSZ-nek és a Magyar-Szovjet Művelődési Társaságnak és a Munkáskultúrászövetésnek is.

— Sokat nem tudok mondani magamról, hiszen életem egyhangúan telt el, mint a legtöbb munkásnének — mondja Doross Mária. — Munkásszülő gyermeke vagyok és ma a keresetemből én tartom el szüleimet. A Dohánygyárban 1937. óta dolgozom és ismerem a munkásnék minden baját, sérelmét. A Kommunista Pártba 1945. februárjában léptem be és különböző előadásokon vettem részt. Mint a párt úszervezéssel megbízott tagja, szeretném, ha a nők számára olyan komoly eredményeket tudnék kiharcolni, melyből látnák, hogy a Kommunista Párt milyen sokra becsüli a nők munkáját. Nemesek akkor, ha a választások előtt szép szavakkal kell megnyerni őket, hanem, ha értük tenni is kell valamit. Ennek a szándékunknak a megvalósítását fogja elősegíteni a kongresszuson való felszólalásom úgy a vagongyári munkatársaim, mint az összes debreceni dolgozó nők érdekében.

Ezekben a nyilatkozatokban minden szépítés nélkül sokkal több van benne a mi küldötteink életrajzából, mint amit mesterkélt össze lehetne hordani: a dolgozók képviselői beszéltek itt a saját küzdelemes munkáséletükről.

Szőrmebundák, velour irhakabátok, mindenféle szőrmék ruhák kedvező fizetési feltételek mellett **NAGY JÓZSEF** szücsmesternél Szent Anna-u. 3.

Kivánsághangverseny A debreceni honvédszénkar népszerű hangversenysorozatának első HANGVERSENYE 1946 szeptember 26-án, esztőlők ün és 27-én, pénteken 7 órakor az ARANY BIKÁBAN. Műsoron Debrecen város zenekedvelő közönsége által kért kedvenc zeneszámait, MINDKÉT HAPON MÉS MŰSOR! Hangversenyt nyava városi művészek is fellépnek. — NÉPSZERTŐLŐSÉG: 1, 2, 3 FORINTOS HELYARAKI jegyek állásfoglalás a Városi házmester pénztáránál hangverseny napján 6-7 óraig a Bika-szalagban válthatók.

Dr. V...
A M...
ve a l...
rületén...
talált...
gondol...
dor, H...
recen...
előbb...
„Népla...
gramm...
mélto...
ket „S...
jezétéb...
töké...
rend...
lam...
mozo...
anna...
kai...
A szoc...
ügy, a...
—, va...
álam...
jának...
sában...
—, ne...
ezért...
szociá...
sada...
vezni...
feltétl...
a beka...
legyen...
Terv...
lyozza...
— A...
szegény...
tanu...
sorban...
ségük...
gényo...
tőzmen...
ja, a b...
nek ha...
csemők...
ezelőg...
közli...
korszer...
tése ö...
gyerne...
bentlak...
vagy...
nok, ta...
küli if...
nai, di...
mind...
vltath...
sebbe...
adato...
képzó...
sabb...
radék...
letése...
Viszont...
nek a...
megval...
növekv...
képzé...
nagysza...
alapjair...
nék ho...
nyagtel...
a mielő...
sitásáh...
ros mos...
szociális...
tétébe...
nek...
— az int...
két meg...
a szer...
— Va...
amit ha...
egyébké...
örömm...
a va...
nemes...
zete...
Diva...
HEG

Dr. Vadász Sándor szociális felügyelő:

Az MKP várospolitikai tervén végigvonnak a szociális gondoskodás

A MKP várospolitikai tervében a közigazgatás minden területén megfelelő visszhangra talált. A terv szociálpolitikai elgondolásairól dr. Vadász Sándor, Hajdú vármegye és Debrecen szociális felügyelője az aulábi nyilatkozatában adta a „Néplap” részére.

— A várospolitikai program rendkívül figyelemreméltó megállapításai, amelyeket „Szociálpolitika” című fejezetében tesz,

főképpen fedik azt a rendszert, amelyben az állam mai szociálpolitikája mozog. Ez az egyik oka annak, hogy a várospolitikai programot nagy örömmel üdvözlöm.

A szociális munka — pontosan úgy, ahogy a terv leszögezi — valóban állami feladat. Az állam azonban szociálpolitikájának gyakorlati megvalósulásában — a szociális munkában — nem nélkülözheti magának a népek a részvételét. Eppen ezért szeretem és szoktam a szociális munkát állam és társadalom „összjátékának” nevezni. Ma, az átmeneti időben, feltétlenül szükséges az, hogy a bekapcsolódás teljes erejű legyen. Ezt a szempontot a terv is megfelelően hangsúlyozza.

— Ami a részleteket illeti: szegényszállás, szociális tartalmú munka biztosítása elsősorban csökkent munkaadósságok számára, a zárt szegénygondozás (szegényház intézményének korszerű reformja, a hadigondozottak érdekeinek hatékony védelme, a csecsemők napközi elhelyezését szolgáló intézmények, a napközi otthonok intézményének korszerű és széleskörű kiépítése óvodák- és iskoláskorú gyermekek számára egyaránt, bentlakást biztosító állandó, vagy átmeneti gyermekotthonok, tanoncotthonok, családnelküli ifjú szakmunkások otthonai, diákinternátusok: mind-

vitathatatlanul legsürgősebben megvalósítandó feladatok, amelyek nélkül elképzelhetetlen a legfontosabb érték: az ember maradtatlan gondozása születése percétől életútjának végéig.

Viszont: alig hiszem, hogy ennek az elvnek legteljesebb megvalósulása nélkül egész növekvő közösségi életünk elképzelhető volna. Magam, egy nagyszabású szociális telep alapjainak lerakásával szeretnék hozzájárulni ezeknek a nagyterjesztésű terveknek a mielőbbi gyakorlati megvalósításához azáltal, hogy a város most készülő 1946-47. évi szociális munkatervének keretében ennek a szociális telepnek — ahol végül is ezeknek az intézményeknek mindegyikét meg lehet majd találni — a szervezését elindítom.

— Van azonban még valami, amit hangsúlyoznom kell. Ez egyébként a második nagy kérdés a várospolitikai tervnek nemcsak ez az egy fejezete ad szociálpolitikát.

hanem a szociálpolitikai gondoskodás szándéka az első sorától az utolsóig végigvonnak azon.

Hiszem az intézkedések, amelyeket javasol, nemcsak a sokat szenvedett város hivatalos apparátusának rendbehozását, anyagi életének rendeződését jelenti. Ha a pártok összefogásával valóban elindul a részlettervek kidolgozása, úgy

A Hortobágyi Téglagyárért harcolnak

a munkásnyűzó, felügyelet alatt álló kartellvezér és a telepmentő dolgozók

Múlt vasárnapi számunkban „Egy építő” cikkének adunk helyet, melyben a munkások által vezetett Hortobágyi Téglagyár elkonfiskálása ellen emelte fel szavát. A volt vezérigazgató fia az egyik helyi lapban válaszolt erre, ami indokoltá teszi, hogy mi magunk is melyekben nézzünk a dolgokba.

A városon kívül fekszik a téglagyár, melyet a folszabadulás után a munkásság mentett meg attól, hogy felelőtlen elemek annak minden berendezését széthordják.

Miután a berendezéseket úgy, ahogy rendbehozták, azonnal hozzáfogtak a téglagyártáshoz is. A telep maradványait kintinően égették téglá-cserépanyaggal, a kamrákban égetés alatt állnak az újabb gránitányok. Mind bizonyítéka annak, hogy külső támogatás nélkül is, csak a saját erejükkel mit tudnak a dolgozók. Andriko Ferenc, a Munkásövezetet igazgatója éppen megbeszéli a munkásokkal, hogy a fizetéstik egy részét benthagyják sürgős szénvásárlásra, mert, mint mondják: első az üzem.

De a téglagyárnak más nevezetessége is van: id. Serly Guszláv kormányfőtanácsos úr, a régi „vezér” gettó céljaira ajánlotta fel, amit bizonyíthat Bisotkai István építész és Botos Ferencné is. — „Önzetlenségéből” csinálta:

a zsidók deportálása után ottmaradt körülbelül 4000 börtöndel fűltette be a kemencét.

Előzőleg azonban egy Téglási nevezetű munkást megbízott az ottmaradt holmik és csomagok átkutatóásával és értéktárgyak kiválogatásával — felesben. Maradt még neki, amikor a Vörös Hadsereg elől igyekezett, néhány válogatott zsidó börtönd is, értékes zsidóbirtokkal. A körülbelül 10-12 ezer rakodásában segített a fia, aki akkor katonai szolgálatot teljesített: dr. Serly Kálmán.

Minden cselekedetük a múltban is hasonló. Serly Imre, aki már 18 éve dolgozik a garban, hat gyermekével együtt relette a téglát Serly Guszlávnak. 1942-ben, amikor ő is

a vele dolgozó 32 család, a neveléségesen alacsony bérek miatt sztrájkba lépett, csendőreket hívalított.

Közma István tűzmeister 1941 végén minden jogaitól nélkül elhagyta és 6 hónapra járó felmondását még ma sem fizette ki. Nálunk nem lehetett béreket megállapítani sehol, de amit ő megállapított, abból azután a munkások el-

ahogy ezt egyébként tudtommal a Magyar Kommunista Párt debreceni szervezete igényli is, a város népének általános életszínvonala is nagyon lényegesen emelkedni fog. Átala olyan intézmények születnek, amelyek a gazdasági megsegítés eszközeivel, a jóléti és művelődési lehetőségeknek a jelenleginél alkalmasabb, hozzáférhetőbb módon való biztosításával városunk lakosságának életéből a hiányérzetek egész sorát képesek kikapcsolni eredményesen szolgálva ezzel szociális felmentését. S ez az igazi szociálpolitika.

nehettek telen — a népkonyhára. A hata-maszkodásban is előjárt a vezérigazgató úr. Egy kilenc éves gyereket, akit ilyen korban alkalmaszani sem szabad, háromszor úgy ütött pofon, hogy négy óráig fekküdt, eszméletlenül. Botos Ferencnének egy heti keresetét vonta le fegyelmi büntetésből. Aki nem engedelmességet parancsának, azt csendőrekkal vitette el. Sziláma Ferenc így 6 hónapot volt kénytelen a kistarcsai internálótáborban tölteni.

A béreket a minimumra szorította le.

És mit kapott ugyanakkor a vezérigazgató úr? Az 1938-as adatok szerint 9440 pengőt évente, a fia pedig külön néhány ezret. Ugyanakkor egy munkás, aki családjával együtt dolgozott, sokszor halommagával, 910 pengőt.

Mi adta ezt a nagy hatalmat a vezérigazgató kezébe? Az, hogy a város hét téglagyára közül három az ő tulajdonában volt.

Sajnos, vannak olyan munkások is, akik nem adhatják elő panaszuikat, mert a vezérigazgató úr a nyíl-lashaderegbe soroztatta be és még ma sem tértek haza. Például

Dusa Józsefet, aki éveken keresztül volt a kocsis, fenyegetésekkel kényszerítette német tiszteknek az elszállítására s azóta négy gyermeke és özvegye semmit sem tud róla.

A Munkásövezetet dolgozó jutlatnak a szerencsétlen család számára földet és megélhetést. — Skriniszki Károly tűzmeestet pedig, aki a bombázások alatt a távollévő családját látogatta meg, behívatta a katonasághoz.

Ezek után joggal teszük fel a munkások a kérdést: az a téglagyár, amit a felszabadulás óta keveses munka és nélkülözések árán hoztak helyre, megmarad-e a munkásság tulajdonában, vagy pedig a vezérigazgató úr visszarabolhatja tőlük?

Rádió, villanyszerelés,
javítás gyorsan és pontosan
VAJDA
Hatvan-u. 2.

Megnyílt
a Kereskedők és Utazók
Egyesülete
az Arany János-u. 2. sz.
alatt az üvegtérben,
hol tagjainak meleg könyha
áll rendelkezésére.
Szombat, vasárnap este tánc.

MIÉRT VAN BAJ A KOALÍCIÓVAL?

Koalíció nemcsak nálunk van, a szomszédainknál is. De míg Romániában és Jugoszláviában a haladásellenes erők a koalíción kívül vannak, tehát a nép jól át tudja tekinteni a szembenálló frontokat, addig nálunk a reakciónak a koalíción belül sikerült pozíciókat és befolyást biztosítania.

Hogy a haladást gátló részben tükös, részben nyílt erők hol húzódnak meg, erre vonatkozólag egészen kézzelfogható felvilágosítást ad a Független Kisgazda Párt részbeni munkája a helyi sajtóorgánuma, a „Debrecen”. Megítélésünk szerint a reakció erőinek döntő része a Kisgazda Pártban van. Állításunkat saját maga isméri el a „Debrecen”: „A munkáspártok, tehát a szociáldemokrata és kommunista párt szerepét és befolyását a kellő mértékben tartva minden józan ember elismeri. Valahogy úgy képzeljük, hogy ők képezik a motort az ország életében. Am arra vigyázni kell, hogy ez a motor ne vigyen bennünket az árokba, vagy ne szaladjon túl a célon, kormány is kell, fék is kell. Ha a fék működik, ez nem reakció.” (1946 III. 6.) Ha jól értjük, akkor ez azt jelenti, hogy a munkáspártok a motor, a hajtóerő,

a Kisgazdapárt a fék

szerepét játssza. Soha nem mondott a „Debrecen” cikkírója ennél igazabbat. Ez kommuniztákat is megsemmisítő önkritika! A Kisgazda Párt kisgazdán felül részének tekintélyes hányada a fék, még pedig gyakran veszedelmes kontrafék szerepét játssza. Látszatra a demokrácia, a haladás mellett foglal állást, de lényegében visszafelé akarja forgatni az idő kerekét. Nézzünk néhány példát.

Ami a demokrácia egyik nagy vívmányát, a köztársaság kialakítását illeti, a Kisgazda Párt úgy sietett a demokrácia segítségére, hogy bizonytalan időre akarta elhalasztani a kérdés megoldását.

A bányák államosításánál szintén igen nagy erőket vetett be a Kisgazda Párt. Persze nem meletta, hanem ellene.

Az infláció elviselhetetlen teher volt a nép nyakán. Megszüntetésének előfeltétele az volt, hogy a túlzott méretűvé dagadt hivatalnoki apparátust leépítsék s inkább produktív, termelő vagy újjáépítő beruházásokra fordítsanak nagyobb összegűt a költségvetés keretein belül. 1946 április 28-án ellenben ezt merészeli leírni Dózsa György úr a „Debrecen”-ben: „... igen megfontolandó az, hogy jól begyakorolt, szakképzett, régi tisztviselőket mozdítsunk el állásukból, csak azért, mert a múlt részmet egy kissé túlzott ambícióval szolgálták ki”. Dózsa György úr szerint tehát mind meg kellett volna tartani a duplájára dagadt népnűző tisztviselőkart és helyettük még több munkást tenni ki a vagongyárból, a vasúttól. Miért nem olvasta fel a közismert „Napraforgó Gyurka” azt a cikket a vagongyári munkásoknak?

Pártunk törvényjavaslatot készült benyújtani a közigazgatás átszervezéséről, racionalizálásáról. De Csösz képviselő úr már előre bejelentette (1946. augusztus 27.): „Jö-ele megmondjuk, hogy a Kisgazda Párt a vármegyei rendszert, amely századok folyamán a magyar eszmék legbiztosabb hordozója volt, semmi körülmények között sem fogja feladni.” Ezt el is vártuk. Hadü forgolódjon szegény Eötvös József a sírjában, had tudja meg, hogy hiába írta meg a korhadat vármegyei rendszer ellen a „Falu jogzóje”-t, mert a XX. században még bőven akadnak — élükön Csösz képviselő úrral — akik bármikor

hajlandók ezt a feudális csökövényt védelmezni.

Nem vitás az sem, hogy a B-feladatok bizottságokban a Parasztbizottságokhoz kiküldöttéi, — ahol alkalom volt rá — a demokratákat lötték ki. (Ezt meggyőzően szemlélteti a pártjai bojtárny.)

Az értékkáló forint megteremtésénél sem tétlenkedtek a „Kisgazdák”. Peer Viktor, Belső Gyula, Futó Dezső képviselő urak rendszeresen tartották a forintagítást. Vásáry úr, a nagy gazdasági szakértő, a forintot a világ legnagyobb csalásának titulálta.

a magyar hadifoglyok

hazabocsajtása. A legvadabb szovjet-ellenes propaganda kísérté. — Mindenki tudja, honnan irányították. Sajnos, erről mindenki tudott; a hadifoglyok további hazaszállítására abbamaradt. Néhány hete újra megindultak a hadifoglyszervezők. Már az állomáson ott vannak a Független Kisgazda Párt agitátorai is. Vajjon a demokrácia mellett agítálnak? Ellenkezőleg! A legféltelenebb szovjet- és demokráciaellenes propagandát folytatják. A lesoványodott hadifoglyok között az igazán ócsó propagandaszöveg. Nekik ócsó, csak a magyar népek drága az a propaganda, mert az már a propaganda költségeinek első részét a békekötés területi oldalát illetőleg leröpté.

A Kisgazda Párt nőtagjai jól tudják, hogy ez a propaganda nem használ a szovjet-magyar jóviszonyoknak és a magyar hadifoglyok ügyének sem, akiknek béke előtti hazatérte kizárólag a háborúban löntretett, kifosztott, hétfelmű haláltüni áldozatot hozott Szovjet-Únió jóindulatának köszönhető. E hölgyek izgatnak a demokrácia ellen, de arról hallgatnak, hogy háborús veszteségeinkből 14.000 Kössuth-hídát lehetne felépíteni.

A Tejszövetkezetéről ezt írja a „Debrecen”: „Most, hogy átvettük az Alföldi Tejtüzemet, gondoskodunk róla, hogy a csecsemők és betegek lejhez jussanak”. (Május 28.) E sorokból sokat tanul Debrecen olvasóközönsége.

A „Debrecen” ezt állítja: „Nagyobb hányada az országban működő malmoknak mégis csak reményben gazdagok a dolgát.” A parasztság főmegei majd döntlenek!

A külpolitikai orientációról még néhány szó. Péter Kiss Szaléz azzal a Mihajlovicsal kereste a kapcsolatot, aki az összes jugoszláviai magyarokat le akarta gyilkolni. Hazánkban is sokan vannak, akik örültek a reakciós szlovákiai demokráta párt győzelmének. Hogy ez számunkra mit jelent, már tudjuk. Ezek az urak azt látnak jó szemmel, ha Romániában viszont Groza és a kommunizták meghuknának és helyükbe a magyarülőző Maniu és Bratianu kerülne ismét hatalomra. Könnyű lemérni az új-ságok politikai orientációját, csak azt kell megvizni: milyen híreket vagy választási eredményeket hoznak nagybetűvel, barátaink, támogatónk vagy ellenségeink győzelmét?

Ha mindezt komoly mérlegelés tárgyává tesszük, a politikailag iskolázatlan ember is könnyen megérti, miért van baj Magyarországon állandóan a koalícióval.

BALOGH ELEMÉR
Varrógépaikatrészek,
kerékpárgumik kaphatók
BLEIER-nél
Hatvan-utca 2. sz.

Divat gyapjúszövetek nagy választékan, olcsón
HEGYI posztó, szövet, belésáru üzletében, Dégenfeld 16r. 10

Üzemi pót díjat javasol a Kisgyűlés a Világítási Vállalat alkalmazottjai részére

A Világítási Vállalat alkalmazottjai részéről súlyos panasz volt, hogy kormányrendelet megszüntette a közüzemek alkalmazottjainak járó különilletményeket. A Kisgyűlés elfogadta a Városi Tanács előterjesztését, amely szerint üzemi pót díjat állapítanak meg a Világítási Vállalat alkalmazottjai részére. 18-101 30 százalékig terjed az üzemi pót díj, progresszíven a fizetési osztályok szerint; a 15. fizetési osztályhoz tartozóknál 30 százalék és folyamatosan a 7. fizetési osztályig 18 százalékra esőken. Az üzemi díjak fedezetét a Világítási Vállalat termelési létszámából kívánják biztosítani. Ugyanakkor elfogadta a Kisgyűlés, hogy a Világítási Vállalatnál az OTB-díjakat a jövőben a vállalat fizesse az alkalmazott helyett. Végleges döntést a hétfői közgyűlés hoz.

KEDDEN TÁRGYALJA A NÉPBÍRÓSÁG A KISS BÖRGYÁROSOK FELLEBBEZÉSÉT

Kiss Lmret, Kiss Dénest és Kiss Gábor, a jelenlegi I. sz. szövetkezői Börgyár volt tulajdonosait az igazoló bizottság népellenes és munkányszerző magatartásukért foglalkozásuk gyakorlásától eltiltotta. A Kiss-estvérek fellebbezést jelentettek be az igazoló bizottság döntése ellen s így került az ügy a Népbíróság elé. Kedden, szeptember 24-én délelőtt tárgyalja a Népbíróság II. sz. tanácsa a fellebbezést a Népbíróság Burgundia-utca 4. szám alatti helyiségében.

CUKROT KAPNAK A 60 ÉVEN FELÜLIEK

A közellátási miniszter értesítette a város közellátási ügyosztályát, hogy az ir. vöröskereszt által juttatott cukorból 25 mázsát Debrecen város rendelkezésére bocsátanak. Ebből a mennyiségből 20 dekás cukorfejradagban fognak részesülni.

MEGHOSSZABBÍJÁK AZ ADÓPENGŐJEGYEK ÉRVÉNYSÉGÉT

Szeptember 30-án lejár az adópengőjegyek érvényessége. Ha bevonják az adópengőjegyeket, hogyan bohyolódik le az amúgyis nehézkes aprópénzforgalom? Hiszen aprópénz-érme még alig van forgalomban. Ertesítésünk szerint a pénzügyi kormányzat az adópengőjegyek érvényességének meghosszabbítását tervezi. A közönségnek tehát nem kell attól tartania, hogy a hirtelen lejáró adópengőjegyek érvényüket veszítik. A meghosszabbítás határa felől döntés még nincs, de legalább október végéig érvényben maradnak a 100 és 10 milliós adópengőjegyek.

HIREK

„Irók a népért — írók a nép ellen“ címmel tart előadást Horváth Márton elvtárs

A mai kommunista sajtóagítációs nappal kapcsolatban Debrecenbe érkezik Horváth Márton elvtárs, a „Szabad Nép“ felelős szerkesztője. Horváth elvtárs délután hat órai kezdettel előadást tart az Arany Bika dísztermében a népi irodalom problémáiról. Előadásának címe: „Irók a népért — írók a nép ellen.“ A nagy érdeklődéssel várt előadáshoz bevezetőt Radó

István elvtárs, a „Néplap“ felelős szerkesztője tart. Radó elvtárs a kommunista sajtó jelentőségét ismerteti. A műsort Páry Árpádné és Hortobágyi Éva szavalatai egészítik ki. Páry Árpádné Freilgrathnak, a kiváló német szabadságköltőnek a „Neue Rheinische Zeitung“ bűcsúzája“ c. versét adja elő. Hortobágyi Éva pedig Arany verseiből szaval.

MA DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR A DMTÉ BÍRKÖZŐVERSENYE A RÁKOSI-TELEPI KULTÚRHÁZBAN

IDŐJÁRÁS: Ma erős, holnap mérsékelt nyugati, északnyugati szél, felhőfelvonulások, többfelé záporosó. A hőmérséklet süllyed.

A pénzügyminiszter rendelete értelmében november elsejétől kezdve a közalkalmazottak és nyugdíjasok mindennemű illetményét a Központi Illetményhivatal folyósítja.

A Nemzeti Bizottság politikai megbízhatóságát igazoló bizottsága szeptember hó 23-án délután 2 órakor ülést tart, melyre az érdekeltek megjelenése köztelenül szükséges.

Kormányrendelet jelent meg arról, hogy a városban a polgármesterek 90 napon belül irassák össze a romépileteknek minősülő épületeket. A romépiletté nyilvánítást az érdekeltek fel is kérheti. A romépiletté nyilvánított házak lebontását a határozat idejétől számított 15 napon belül meg kell kezdeni és hat hónap alatt be kell fejezni. Ha a háztulajdonos ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, akkor a bontást a tulajdonos költségére hatóságai útton végeztetik el.

Holnap szállították be a klinikára Györfi Zsófia hajdúsamson lakos újszülött gyermekét. A vizsgálóbíró elrendelte a holnapi felboncolását. Ugyanakkor felboncolták Vitényi Zsuzsanna 2 és fél éves hajdúnási kisgyermek holttestét is, aki 4 hónappal ezelőtt légkőmérgezést szenvedett és most kezelés közben meghalt.

Csurgócsért és munkakerülésért előállították a rendőrségre Vékony József né turkevei lakost.

Táncdudlót. Ságvári Endre (volt Rákosi Jenő) utca 4. szám 1. emeletén a Nemzeti Segély helyiségében minden vasárnap délután 6-8 óráig zenével egybekötött táncdudlót tartanak.

Jövőre megjavítják az egész hortobágyi útszakaszt. A városi közgyűlés elfogadta a betérjesztett közúti költségvetést. A költségvetés szerint a 33-as számú Kádarsóli visszafel vezető útszakasz 10 kúres részét ebben az évben, a többi a jövő év folyamán rendezik be.

Eljegyzés. Klein Edith és Csengeri János jegyesek.

Esküvő. Mezei Magdolna és Bissi György ma 12 órakor tartják esküvőjüket Lórántffy-u. 5. szám alatt.

Éjfel oltotta ismeretlen tettes Kánya Imre Fancsika 77. szám alatti lakos svájci gyártoányú varrógépjét.

Robbanás a repülőterem. A 4. hónap kerületi parancsnokság akadémia utca és hó 24-én 17-19 óra között a debreceni repülőtér déli részén robbantás történt. A repülőterem, különösen a Regálkert lakossága a jelzett időben a repülőtér környékét 2 km-es körzetben kerülnie el, ablakait tartva nyitva és állniuk szabadban nem lehetesse. A lakosság hibájából vagy mulasztásból eredő károkat a hónap kincstár felelősége nem vállal.

Razzia a zsigobog. A gazdasági rendőrség szombaton délelőtt végigrazzáta a zsigobogot. Megállapították, hogy nemcsak használt holmikat árultak, hanem vadonlatulákat is. Így különösen sok új csizmát lehetett vásárolni, holott a zsigobog tudvalevőleg csak használt holmikat szabad eladni és venni. Több egyéni előállítottak.

Kifosztotta ismeretlen tettes Kalmár Imre Fancsika 80. szám alatti lakos tanyáját. Ruhát, kabátot, kalapot, edényt, élelmiszert, sőt még seprűt is zsákmányolt.

42 ünnepi fát lopott ismeretlen tettes Földi Sándor Nagyesere 33. szám alatti lakostól.

Ráborították a disznók a forró vízzel felt fizeket Szoboszlai Gábor hajdúszoboszlói lakosra. A korpához akart Szoboszlai vízzel melegeitni, amikor a disznók kiütköztek a karám felé, nekirohantak Szoboszlainak és felborították a forró üsőt. Súlyos állapotban szállították a klinikára.

Sorozatos élelmiszerlopások. A közelmúltban megirták, hogy a debreceni piacon, a Simonffy-utca tépjacon, üzletekben, utcán ismeretlen zsebtolvajok élelmiszereket loptak. Legutóbb Török Terence Míképéres-út 7. szám alatti lakos tejt feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki elfoia kenyérgépjét. Demeter Istvánná Simonffy-út 19. szám alatti lakosnak összes élelmiszereit tüntek el. Elegáns hölgyközsége igényeit minőségben, árban kielégíti Bálint Vilma nőszabó, Piac-u. 2.

A munkaadók kérhetik az alkalmazottak illetményei utáni adók átállnyozását. Minderkét, a munkaadóknak — akár ideiglenesen, akár állandóan — kötelezte van a munkaadóknak szigorúan megszabott naptári napokat magában foglaló kéthetenként városi adóhivatalhoz illetménykimutatást benyújtani. Az olyan munkaadók azonban, akik háztartási vagy gazdasági alkalmazottat is tartanak, vagy hányadrészes dohánzókat, alkalmi napszámosokat stb. — ezek után az alkalmazottak után; továbbá azok a munkaadók, akik egyszerre ömel több alkalmazottat sohasem szoktak foglalkoztatni — attól feltételezeten, hogy alkalmazottak között irodai munkát végző egy sine — tekintet nélkül az alkalmazottak szolgálati minőségére, kérhetik a városi adóhivataltól írásban a munkaadók illetményei írásban alkalmazottak általányon után fizetendő illetményadó általányonként 1946 augusztus 1-től év végéig vagy ennél rövidebb időtartamra. Az általányonási körvényben a városi adóhivatal 18. sz. szabályában kell benyújtani.

A vagongyári Demokratikus Növénység a DVSC sporteszközökben 1946. szeptember 28-án este 7 órai kezdettel hangversenyyel egybekötött kerületi ünnepélyt rendez a szegény gyermekek karácsonyi felruházása céljára. Mindenkit szeretettel vár a MNDSZ. Gazdag büfé, tánc, zene.

Családi értesítő: Butka György és neje, Fodor Zsuzsanna szombaton ülték ezüstkodalmukat szük családi körben, Busi-utca 13.

Tegnapit lapunkban hírtl adtuk, hogy a debreceni vasutasok pénze sikkasztó kezére került. Háromezer forint tünt el Orosz Pál józsa kezebe. A kár különben megtérül, az Orosz Pál józsa vasutas visszafizeti a károsultaknak a pénzt.

Hirdetéseit a Szabadság könyvtárban (Városháza épület) is feladhatja.

Gyermekérő örökös szép emléket kaphat Gisser fotóló, Piac-u. 43.

Hajbúllás, öszülés, öszi arcráncoképződés megállítására tudományosan ellenőrzött, beváltott kozmetikumok, ruha, bútor és bőrfékek Földes vegyszerműveknél, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1.

Református istentiszteletek. Nagytéplom 8 órakor Uray S., 10 órakor Török T. Kistéplom 9 órakor Sütök. 11 órakor Dr. Jerezeny K., 5 órakor Uray Sándor. Mester-utcai téplom 9 órakor Berényi J., 4 órakor Zörgi G. Isptólly 10 órakor Farkas, Kossuth-templom 10 órakor Dr. Danosházy S. 4 órakor Birinyi J. Árpád-terti téplom 10 órakor Dr. Hegyaljai Kiss Géza, 3 órakor Király K. Homokkeri téplom 10 órakor Kovács J., 6 órakor Kovács J. Szabadság-telepi téplom 10 órakor Sipos K., 5 órakor Sáros F. Csankókeri téplom 10 órakor Horváth György, 3 órakor Horváth György. — Kerekéstelepi téplom 10 órakor Király Z., 3 órakor Király Z. Egyetemi téplom 11 órakor Murányi. Augustus szanatórium negyed 10 órakor Konez Z., Klinikák Konez Z. és Murányi A. Regálkeri áll. isk. 10 órakor Zsibor. Szegényház és környéke 8 órakor Kálmán Interműtőlőbor 9 órakor Erdel K. Fogház 10 órakor Magyar B. Rákosi-telepi gyűl. ház 9 órakor Kálmán. — Wolatfaktelepi olvasókör 10 órakor Pál A., Szoboszlói-út 4 órakor Farkas, Tanyai istentiszteletek: 9 órakor Pipóhegy, 11 órakor Allohégy; d. n. Haláp Molnár Gyula, Kismacs 2 órakor Nagy Sándor, Bánk 10 órakor Pál A. Dió-szegi-út délután 2 órakor Pál A. — Pallag 10 órakor Dr. Papp G. Szepes I. 10 órakor Alföldy Ernő, Piac 10 órakor és Mezőhegy 2 órakor Szabó E. Kumpálhalma 11 órakor Rápolyth A. Gyermekistentiszteletek: 8 órakor Károlyi Gáspár-ter: Boros D. Egyetemi téplom 8 órakor Konez Z.

Üvegezés, képkerekezés, üvegorrellánárak legolcsóbban Mezei Antalnál, Színházjárában.

Havancsok tánciskolája volt „Szárnyasok“ ben ma 6 órakor megnyitó össziáncoi tart, melyre volt (ánnyáruak, vendégeit tiszteltel megívja. Tanfolyam kezdődik eisején.

Üvegezésre előjegyzést elfogad a „Kerekétebol“, Piac-utca 89. Fehér uborkás üveg és fonott demijon 1-től 15 literig kapható.

Házbérvalomások beadása. Ismételt nyomtatásos felhívja a városi adóhivatal mindazokat a háztulajdonosokat, gononokokat, házfelügyelőket, házmegbízottakat, akik még 1946. évre a házbérvalomási íveket még nem adták be, azokat szeptember hó 25-ig feltelenni adják be a városi adóhivatalnál a háruk felvése szerint illetékes kerületbe, mivel ellenkező esetben terhükre súlyos bírság fog kiszabtatni.

Friss libapörök, 3 forint kilója, Freireich Pásti-u. 2.

A „Havoc“ szoc. cionista munkásmozgalm és a Dror haborim marxista cionista ifjúsági mozgalom f. hó 22-én, vasárnap délután fél 6 órakor a hírközség tanács-teremben műsoros előadást rendez, melyre az érdeklődőket szeretettel megívja.

SZÍNHÁZ

KÉK DUNA

Regyogóbb üzleti ötletet el sem lehet képzelni, mint amikor az első világháború közepén H. Berté, a közepes epigonkomponista Scherbert dalkincséből kompilálta a „Három a kislány“ operettet. Az ötletből lassan műfaj kerekedett, a zeneszerzők elterjedőperettje, hiszen Offenbachól el egészen Beethovenig minden nagy komponista osztozik a Schubert sorsában, Johann Strauss-nak, a keringősfőnyak és a bécsi operettisták nagymesterének — akinek az énekesszínpad többek között a „Denevér“ sifluscsodáját is köszönheti — egy regényes életvezését K. Hajász—Kriszta—Kulinyi dolgozták fel. De itt nem is annyira a sablonnyomatlibrettó a fontos, hanem Strauss zenéje, a varázssan hullámozó, lírával és életvidámsággal teli keringők és a kacér polkák, az a muzsika, aminél semmi jellemzőbb nincsen Bécsre, erre a szívesen szenvedélyes és délméletesen kedélyes, kisvárosi világróstra. (A Kék Duna-keringőt nem ok nélkül nevezik Bécs himnuszának.)

A Csokonai-színház felújítását Daniss Győző rendezte, színesen, mozgalmasan és tempós vidámsággal. Sebestyén András pedig igen jó érzékkel bontakoztatja ki a Strauss-melodiókat. Szecsdabeyli Borhala örökös szopránja teli erővel eseng és a későbbi Strauss-feleség Henriette Treffy figuráját is helyesen formálja meg. Kollár Livia finom passzézsinékkal, friss hájjal adja a lányalakat, aminek kiünös ellentéte Jurik Julcsi igazgatóan kökelt ballerínája. Dajmády Géza tenorja jó győzi a Strauss-melodiókat és játékbán is ügyes. Kertész Sándor mulatságosan mozgékony, Solji Bertalan karrikaluraja jó szemre vall s egyegy találó figurát ad Hortobágyi Arthur és Arany Kató. Homonnai Ferenc — aki tanmesterként is jó munkát végezt — és Nagy Erzsé táncszámú mutatós produkció. (b)

Munkáskultúrszövetség

A debreceni színház társulatok 2-2 kikiöltözött hétfőn 55 órakor a Magánalkalmazottak Szakszervezetének helyiségében (Püspöki-palota I. emelet) okvetlenül jelenjenek meg a színházverseny gyűlésben. Az eddig jelentkező társulatok közül mások is jelentkezzenek. A társulatok adják be írásban a Munkáskultúrszövetség megbízottak nevét. (Püspöki-palota I. emelet.)

VASUTI ÉS SZÍNHÁZI VILLAMOS

Ertesítjük a t. Utazóközönséget, hogy egyelőre próbaképpen egy heti időtartamra, 1946. szeptember hó 23-tól, hétfőtől kezdődően, szeptember 29-éig bezárólag, a mellékonyli villamos forgalom változatlan menetrend fenntartásával, csak a tóvonalon, a MAV párrandvartól 20.30 20.45 21.00 21.15-kor, illetőleg az Egyetemi Klinikától 20.52 21.07 21.22 21.37 órakor in indítunk villamosközlekedést. Ugrancsok a Csokonai-színház előadásának a vége után külön villamosközlekedést indítunk a Csokonai-színház az Egyetemi Klinikára. DRV Ületigazgatóság.

EMenörzik a munkaadókat. A 153.900 —1946. P. M. számú rendelet 11 §-ának 2-ik bekezdéséhez fűzött Utasítás 1. pontja minden munkaadót arra kötelez, hogy alkalmazottaitól állandó nyilvántartást vezessen és azt lakásán v. irodájában, mőhelyében, illetőben grízze. A nyilvántartásba minden alkalmazottat bele kell venni, az egy napra felfogadott napszámosok is. Az illetményadó céljára vezetett állandó nyilvántartás esetleg egybekapcsolható az OTI részére vezetett nyilvántartással. A városi adóhivatal szerkesztett egy nyilvántartás-nyomtatványt, amely könyvkerekekben kapható és a munkaadók feladatát vn hivatalba megkönnyíti.

TÖNKÖ JÓZSEF MŰBÚTORASZTALOS MESTER PIAC UTCA 62. SZÁM

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy textil- és konfekció-üzletünket megnyitottuk. Készséggel állunk rendelkezésre és kérjük szíves pártfogásukat. Kiváló ísziellel! HARSÁNYI textilüzlet konfekció Piac- és Kossuth-utca sarok

Jó horkak nem kell céger! Meggyőződhet róla a „János vitéz“ söröző és étteremben Hunyadi-u. 1. sz. Kitérdő konyhája, uradalmi fajhorok, friss Dreher sörök. Debreceni FARKAS BELA és cégnyeznokara minden igényt kielélt!

A törvényhatósági bizottság kommunista tagjai hétfőn, 23-an reggel 7 órakor a pártbizottság Arany János-utca 1/b. alatti székhelyében (Károlyi-utca) tartottak meg...

A városi pártbizottság ma, vasárnap délután 4 órakor kezdettel vidám délutáni rendezést szervezett a városi kultúrvezetővel...

PÁRTNAPOK

- A hétfőn megtartandó pártnapokra a vezetősek az alábbi elvtársakat jelölték ki: Városházi alkalmazottak hétfőn 5, (nem 6) órakor Végli László, Belváros I. szerv. hétfőn (nem 6, hanem 5) órakor Mátyus L., Belváros II. szerv. hétfőn 5 órakor Fay Árpád, Belváros III. szerv. szerdán 5 órakor Jakucs László, Vagánygyár hétfőn 3 órakor Menes János, Futóház hétfőn 3 órakor Mészáros Károly, Vénkeri hétfőn 6 órakor Szurmai B., Hómezők hétfőn 5 órakor Szigetvári Csabó, OTI szombaton 1 órakor Radó István I. sz. Bányász hétfőn fél 4 órakor Fekete András, II. sz. Bányász hétfőn 3 órakor Balogh István, I. sz. Cipogyár hétfőn fél 4 órakor Rosler János, III. sz. Cipogyár hétfőn fél 4 órakor Husz József, Kerekcsételep hétfőn 6 órakor Barbai Kálmán, Dohánygyár hétfőn 3 órakor Pogácsás Antal, Üzemvezetőség hétfőn 3 órakor Pinczés János, Pályamentartás hétfőn 3 órakor Sándor László, Szabadság-tételep hétfőn fél 6 órakor Farago Mihály, Helyi vasút hétfőn 3 órakor Selyem Csabó, Tízótlók hétfőn fél 1 órakor Dr. Posa Péter, Csapóhegy hétfőn 6 órakor Balogh Elemér, Olajmalom hétfőn 3 órakor Kovács András, MÁV forgalom kedden 4 órakor Kovari László, Klinikai hétfőn 3 órakor Némethi J., Erdős vasút hétfőn 3 órakor Kornyicza Ferenc, Augustia hétfőn 5 órakor Agoston György, Posta hétfőn 3 órakor Radó István, István-malom hétfőn 3 órakor Boldor Béla, Rokkan-tételep vasárnap 4 órakor Nagy László, Textilgyár csütörtökön 3 órakor Szász József, Nyúlás hétfőn 5 órakor Toth Mihály, Törvényszék pártiszerv. hétfőn 6 órakor Hómezők Iren, Rákóczi-tételep vasárnap 4 órakor Toth Mihály, Villanygyár hétfőn 3 órakor Szabó István, Hajnal-utca hétfőn 5 órakor B. Szabó András, Rendszeres szerdán 5 órakor Darvasi István, Közismélet csütörtökön délelőtt 11 órakor Menes János.

SAKSZERVEZETI HIREK

Szakszervezeti bizottsági ülés szerda délután 3 órakor. — Földmunkások szakszervezete ma 8 órakor fűgő szakszervezeti ülést tart; 9 órakor vezetői ülés; 10 órakor összejövetel lesz. Felhívjuk a kis földbirtokosok, hogy teljes számban jelenjenek meg szakszervezeti megalkotásáig...

Iparos hírek

A fodrász szakosztály forgalmazási közösgének tagjai kedden fél 6 órakor gyűlést tartanak. — A kutyászakosztály (Iparoskör) választmányára hétfőn 5 órakor Piac-utca 28. sz. alatt ülést tart. — A kőművesmesterek szakosztály kedden 5 órakor fontos adóügyletben és munkágyben ülést tart. — A fűtés szakosztály tagjai hétfőn 6-6 óráig jelentkezzenek kereseti adó osztálybesorolás végett. — A vezetékes szakosztály hétfőn 4 órakor munkabérmegállapítás ügyben tart ülést. Fontos ügyek.

Poloskát irt G. G.-vel is BOCZKÓ vegyész-mérnök Rákóczi-ut. 25.

SPORT

Ma délután: DVSC—Ferencváros

A Ferencváros szereplése Debrecenben mindig ünneppal. Ma délután is így lesz, pedig sem a DVSC sem a Ferencváros nem a legjobban rajtolt. A DVSC nagy kétkapus edzőekkel készült a héten erre a mérkőzésre. Minden játékos tisztában van azatt, hogyha ezt a mérkőzést elvesztik, akkor lemarad a csapat az előcsoporthoz. Az összedőlés az öltözőben dől el a mérkőzés előtt; természetesen közrejátsszik az is, hogy sikerül-e Tihanyi és Dallos igazolását elintézn. Ha nem, akkor előreláthatólag ez a csapat áll ki: Nagy — Szilágyi, Csokai — Tiszta, Zilahy, Kádás — Komlósi, Sidi, Szabó I., B. Nagy, Balta vagy Dobos. — Ha Sós megérkezik, úgy ő is helyet kaphat a csapatban.

A MAV Booski-MADISZ tegnap este utazott el Budapestre. 15 játékost vittek magukkal. Gabor Gusztáv államtitkos vezeti a csapatot. A következők utaztak el: Hegedűs, Magyar, Sarkadi, Herczegi, Geer, Oláh Györgyi, Fekete J., Bodoni, Parfi, Bercs, Ötvös és Csiki. A csapatot Gubis edző csak a mérkőzés előtt jelöli ki: Bodoni igazolásától függ az összedőlés. A vasárnapi bajnoki fordulóban a Csepel szegedi vendégszerelése áll az érdeklődés homlokterében. A két csapat még pontvesztésig nélkül áll. Az elővas MTK a görög ETO-t fogadja a Hungária-úti pályán. A Vasas az újabb Pécsettől látogat el, a DVSC múlt vasárnapi legyőzője, a SZAC pedig Dózsa. A forduló műsorát a Képes-Újság közli. A mérkőzés megkezdését már részben leajándékozták.

AZ NB II. keleti csoportjában a legérdekesebb mérkőzés a Törökvezető-DVTK rangadó. A Nyiregyházi MADISZ a Ferencvárost verő MATEOSZ-t fogadja. A másik nyiregyházi csapat Ózdra látogat el. A Kistervezető-Magyar "Fecsi" mérkőzés az előbbi öltözőben lesz. Pista-Hajdúszoboszló kerülül I. osztályú bajnoki mérkőzés délelőtt 10 órakor lesz a DKA-Győr. Délelőtt negyed 9-ór Bányász-DKASE II. másodosztályú bajnoki találkozó, míg utána háromnegyed 12-ór Postás II.—Rendőregyesület barátságos mérkőzés. A bajnoki találkozót két héten belül köteles a két csapat lejátszani. A dohánygyári pályán délelőtt 10 órakor a Dohánygyár—BUSE II. másodosztályú bajnoki mérkőzés kerül sorra.

DMTE II.—Püspökladányi MAV, Báránd—Kisújszállás, BUSE—DKASE I. osztályú mérkőzések lesznek még. — A Párvadászok az előzők. — A II. osztályban Buzsátföld—Dereke, Hajdúszoboszló II.—Kaba, Hajdúszoboszló—Belvárosi MADISZ találkozik egészítik ki a műsort. A keleti kerület ifjúsági ökölvívó bajnokságát ma bonyolítják le a DVSC sportcsarnokában. Kilenc órakor kezdődik a selejtező míg a döntőket a DVSC—Ferencváros mérkőzés után vívják.

A DKASE ma délután fél 2 órakor Indul autóval Berettyóújfalura. A DEAC-pályán játszó a DMTE II. pályán mérkőzést. — Az FTC vívósata ma délelőtt a Kereskedő-Társulat tornatermében nagy bemutatást tart. Összesen hat bajnok és bajnokinak vesznek részt. Kettős jó sportot ígérő mérkőzés lesz a Dohánygyár pályán. A mérkőzések sorrendje: fél 11 órai kezdettel Dohánygyár—Buss II., utána DMTE II.—P. MAV. A DMTE labdarúgó vezetősége felhívja az összes igazolt és igazolási alatt lévő játékosokat, hogy a Dohánygyár

OLCSÓ GYÜMÖLCSFACSEMÉTÉK KAP HAJDÚ VÁRMEGYE

A földművelésügyi miniszter a Gyümölcstermelők Egyesülete bevonásával oltvány-akcióit tervez. Az akció célja: megsegíteni a gyümölcstermelőket, különösen az újonnan földhöz jutottakat azáltal, hogy a vidéken legjobban fejlődő gyümölcsfajtaiból gyümölcsfacseméteket olcsó áron kaphassanak. Ezért a Gyümölcstermelők Debrecen és Hajdúvármegyei Egyesülete (Hűvelv-utca 3.) felhívja tagjait, hogy gyümölcsfacseméte szükségletüket előjegyzés végett mielőbb jelentsék be. Ugyancsak jelentsék a jövővi védekezésük szükségletüket is, hogy kellő időben gondoskodhassunk jutányos beszerzésükről.

Regisztrációs javítása. Rádióadás, vétel, javítás, elektromotorok és transzformátorok telerkeztetése szakszerűen. Demján József műszerész-mester PÁCSKA-UTCA 43.

Cukorka, csokoládé békebeli minőségben, friss dióból, egyéb fűszerféle nagy választékban. Központi Éléstárban Csapó-utca 18.

Kereskedő hírek

A Társulat nagyválasztmánya a szakosztályok vezetőivel is hétfőn délután 5 órakor ülést tart. — FA és építészanyagkereskedők szakosztálya hétfőn délután 4 órakor érlelő-üzemeltetési kötelező ülést tart. Megjelenés kötelező. — Képzésügyi szakosztály hétfőn délután 5 órakor ülést tart. — Az osztrák szakosztály tagjai az augusztus havi forgalmi adó beváltásukat negyedéves papíron adják be a szakosztályhoz, ugyanakkor az elmaradtakat adó is fizethetnek. — Villamossági, rádió és kerékpár kereskedők szakosztálya vasárnap d. e. 10 órakor tartja gyűlését ármegállapítás ügyben. A Társulat szerdán délután fél 4 órakor kereskedői nagygyűlést tart. A gyűlésen Leifner Jenő alelnök számol be budapesti utjáról és ugyanakkor idősebb kereskedelmi problémákat ismertet. — Az egyesített nagykereskedők szakosztálya hétfőn délután 4 órakor gyűlést tart.

MINDEN HÁZRÓL BETŰSOROS, LAPSZÁMOZOTT LAKONYIVÁNTARTÓ-KÖNYVET KELL VEZETNI. KAPHATÓ A SZABADSÁG NYOMDÁBAN (BAJCSY-ZSILINSZKY-ÚT. 16.) ÉS A SZABADSÁG KÖNYVESBOLTJÁBAN (VÁROSHÁZA).

Mechanikai kártolás, fonás minden tételben MEGYERY újjáépített gyapjúfeldolgozó és vízszonröny üzemében SZIGLIGETI-UTCA 14 SZAM.

APRÓHIRDETÉSEK Párttagoknak és havi előfizetőknek 50 százalék kedvezmény.

Ocska kalapjából újat készítek Baráth kalaposmester Burgondia-utca 21.

LEVELEZÉS 68 éves, magános, övegy, házassal, gyűmölcsös és konyhakerttel rendelkező MAV nyugdíjas vagyok. Megtetsző kedélyű vagyok. 45-50 éves, rel. magános, szerény igényű nővel, kire háztartásom rábízhatóan a némi hozománya, vagy ifjúsága van. Kérésre értek előnyben, Cím a kiadóban.

ÜZENET Keresem férjem, Komlady László t. zászolt, aki 1914. évben született Kiskunhalason. A hírek szerint 1945. év március havában Debrecenben vitték keresztül orosz fogságba. Aki tud róla, értesítse aggodó feleségét: Komlady Lászlónét. Lakik: Debrecen Zelemért-utca 5. sz. Az esetleges felmerülő költségeket megtérítem.

ALLAS Befejező szoptatódat keresek. Jókai-utca 8. sz. 79

Cykoroltat harisnyaszemfelszedőket felveszünk. — Szigligeti-ut. 14. 92

Kereskedők I Iparosok I Orakönyvelés, levelezés, gépirás, OTI-hajjijegyzék szakszerű összedőlést vállalok jutányosan. Cím a kiadóban. 81

Tanulót azonnali belépésre felveszünk. Fűszerkereskedők Szövetkezte, Piac-ut. 41. szám 83

Kötőneket keres Hegedűs Kata, Bika-bérbáz, Telentelek. 84

Nyelőnöt vennék magunkhoz vidékre, II. gimn. leányunk mellé; kiegyensúlyozott lelki, fiatalabb, iskolázott nő. Angolul kifejezően tudnia; lehetőleg oroszul is. Pályázatok önéletrajzzal, referenciákkal kiadóihozatalba. "Csaldát" jelölje. 65

Darabos és oitolt MÉSZ, cement, felyamhomok, kőpor, töltőeserép, kárpályamez, igényes nélküli legolcsóbb ár. KATZ mészüzlet Szoboszló-ut. 1/b, Csapó-utca 52. Telefon 514.

Fokonyvelőt előrangú munkaadót keres ipartelep. Lehetőleg malmi gyakorlattal. Pályázatok önéletrajzzal, referenciákkal kiadóihozatalba. "Fokonyvelő" jelölje. 66

LAKÁS Szerényigényűen bútorozott szoba kiadó magános úrnak vagy úrnak. Esetleg konyhaszámálattal is. Nyíl-utca 91. szám 5. a. G

CSERE 100 cm Csepel motoromat elcserélném két kerékpárért. Megtekinthető Nagy műszerüzlet. Király-ut. 4. 72

VÉTEL Pianinofonát, utazóládát keresek. Kallós, Piac-utca 45. sz. földszint II. udvar. 78

ELADÁS Tolla, nyersbőr, bőr-csörgő, gyapjú veszek. Pesti-utca 1. Hatvan-utca sark, Szathmáry. 101

Autókönyvet és belső: 650x16-ost és 600x16-ost veszek. "Szabadság" nyomda, Bajcsy-Zsilinszky-utca 16. 106

ELADÁS "Fiat Ardita" hatszemélyes személyautó eladó. — Megtekinthető: Piac-ut. 60. 63

Egy használt tűzhely eladó Piac-utca 66. 24 basszusos tangóharmonika, új, eladó. Kallós, Piac-utca 45. földszint II. udvar. 77

Kötő darab keményfaagy sodronnyal együtt eladó. — Kincsehegy-ut. 14. 71

Varrógép, Singer, előrehátra varrás bőrvarrógép, valamint géptülk eladók. Karsay, Magos György-ter 9 szám. 67

Tűzifa jeyre, mész, cement, cserép olcsón. Kics. "Turul" fatelepén. Pozsonyi út 8. Mester-ut. végén. 68

MŰZIK MŰSORA:

Apoló-mozgó: "Az álarca lovag". Filmdráma. Amadeo Nazzari legjobb filmje. Előadások fél 4, fél 6, fél 8, vasárnap 11 órakor is. Vígshízház-mozgó: Két magyar film: "Ejtéji keringő", "Vadon fla". (Előadás 4, háromnegyed 6, fél 8.) Meteor-filmshízház: Vasárnap, hétfő "Afrikai völgy". (Előadás vasárnap 3, 5, 7, hétköznap 5, 7 órakor.)

Izlemben, minőségben a SZABADSÁG NYOMDA (Bajcsy-Zsilinszky-utca 16.) vezél. Telefon: 205.

ÉJJELEI ÜGYELETES SZOLGÁLTAT TARTÓ GYÓGYSZERTÁRAK: Szeptember 21-től szeptember 27-ig: Magyar Korona (Piac-utca 4.), Bocsay (Cegléd-utca 22.).

Havi előfizelési díj: 10 forint.

Feladás: szerkesztő és kiadó: RADÓ ISTVÁN. Szerkesztőség: DEBRECEN, Piac-ut. 28. sz. II. emelet. Telefonszám: 224. Kiadóhivatal: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 16. szám. Telefonszám: 205. Nyomatott a "Szabadság" nyomda és kiadóvállalat körforgósepen. Feladás: nyomdaigazgató: MENES JÁNOS.

Feladás: "Szabadság" könyvesbolt, Városháza épület.

Hörsöngöt, pezsmat mindenféle vadbőr, marhabőrök és gyapjút magas áron vásárol: ROBITSEK Debrecen, Miklós-ut. 5. Telefon: 277.

Cérnák, fonalak legolcsóbbak, legjobbak "FAVORIT"-ban Csapó-utca 24. sz. 34

Felkerem azt, aki 19-én délelőtt a piacra sárga dísznőbőr retikulómet levelemből elvitte, a benne lévő iratokat adja le a kiadóhivatalban. 74

Diától vagy randesőbb nő felveszek kvartélyra, ugyanott mosást, vasalást és takarítást vállalom. Simonffy-utca 15. 88

Kiadó 26 és fél hold föld Fancsika 60. szám alatt, értekezni Jókai-ut. 25. 89

Zongora, hegedű eladás, javítás, hangolás, berlet, vétel Tanózer, Balthány-utca 1. emeleten.

Autóalkatrészek eladók. Kővéri-ut. 24.

Sapkák készíltését hozott anyagból vállalom: Kótrás László, Kálin-ter 3.

Férfinarúg 30.— Ft. — villanykörté-csere 1.50 Ft. gramofonlemez 3.— forint: Vagyonmó, Hunyadi-utca 11. sz. 48

Kütyörök, Aholt lemezek, Mozaiklapok és építőanyagok kaphatók a Debreceni Műközgymnázium, Fűrdő-utca 2. 4

Cipőszek, figyelm! Cipő-, csizmafelújítás, fejlelése legpontosabban készül Grosz Miklósnál, Színházjárában 7

Cérnák, cigarettalap, tűzifa, gyufa, iskolafűzet, piperezsáppan nálunk mindig legolcsóbban. Szikszay, Degenfeld-ter 11. 5

Bundát, ruhakabátot és szőrmekabátot készítek. Kótrás Vilmos szőrmester. Simonffy-ut. 2. 60

Világ... Aké... A Ma... és a... összeköt... ten ülé... az össze... politikai... kétség... kat. A... Párt tel... hogy a... nyaból... kell kü... zavarja... ütöképe... Az öss... állapott... káspárt... helyzet... zel képes... célokrol... A Magyar... és a Sz... van szám... zetygyűlé... lésen-kit... lenébbül... vokációk... szavert... megállap... függést... és a ma... deka kö... ciót a v... osztályo... javára h... már-már... veinek... munkásp... nézi tétl... párt nem... a reakci... vele szö... csoportt... ciók a v... szélyez... keinket... mokratik... komprom... mokráció... el van sz... erővel sz... tás lejár... désekkel... védi a m... szerzett... demokrá... sítása é... munkásp... gyomány... bavei a... gozó par... megereje... jobboldal... hiúsítás... egység... a két m... koalíció... tartás... Az öss... tározta... dok me... vajja a... lujtó biz...